

Sygn. akt I C 101/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR del. Michał Jank

Protokolant : sekr. sąd. Magdalena Sokołowska

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2017 r. w Gdańsku, na rozprawie

sprawy z powództwa **A. J.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Sądowi Okręgowemu w G.**

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powódki A. J. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 4.800 zł (cztery tysiące osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powódka A. J. wniosła do Sądu Okręgowego w Gdańsku pozew przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w G., domagając się zapłaty na jej rzecz kwoty 22.350 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym - wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie XV C 671/12 - z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty. Ponadto wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż orzekając w sprawie o sygn. akt XV C 671/12 Sąd Okręgowy nie uwzględnił modyfikacji powództwa i cofnięcia go o kwotę 12.952 zł, czym naraził powódkę na szkodę w kwocie 22.500 zł. Na szkodę tę składa się kwota cofnięcia pozwu powiększona o odsetki (5.946 zł) oraz koszty egzekucyjne (3.460 zł).

Powódka podniosła, iż w sprawie XV C 671/12 R. P. domagał się zasądzenia od niej kwoty 78.612 zł z odsetkami. Z kolei w piśmie z dnia 16.07.2013 r. R. P. zmodyfikował żądanie pozwu, domagając się kwoty 65.660 zł. A. J. wskazała, iż Sąd w powyższej sprawie oddalił powództwo w zakresie kwoty 39.376 zł. Orzekając nie uwzględnił modyfikacji powództwa i za podstawę przyjął pierwotną wartość przedmiotu sporu. W rezultacie zasądzono od A. J. na rzecz R. P. kwotę 35.500 zł z ustawowymi odsetkami oraz kosztami w proporcji 55% do 45%.

W odpowiedzi na pozwany wniośł o oddalenie powództwa w całości. Wskazał, iż z uzasadnienia wyroku w sprawie XV C 671/12 nie wynika, aby Sąd dopuścił się błędu. Brak zaznaczenia w części historycznej pozwu, że powództwo częściowo cofnięto, pozostał bez wpływu na wysokość zasądzonego roszczenia. Błąd w ustalaniu wysokości kosztów procesu popełnił referendarz sądowy. Uchybienie to zostało jednak naprawione wobec skutecznej skargi na orzeczenie referendarza. Co więcej, R. P. nie ograniczył powództwa o określoną kwotę, lecz ograniczył kwotę globalną pozwu, na którą składały się poszczególne roszczenia związane z wystawionymi fakturami i rozliczeniami poszczególnych etapów robót. Roszczenie powoda oceniał Sąd Okręgowy analizując każdy z jego fragmentów oddzielnie. Zasadność każdego z tych elementów oddzielnych uznawana była jedynie wtedy, kiedy powód wykazał ich słuszność. Roszczenie co do uwzględnionej przez sąd kwoty 35.000 zł zostało uznane za zasadne - bez względu na ogólną wartość roszczeń. Usterka

w postaci niewskazania wprost w uzasadnieniu wyroku częściowego cofnięcia pozwu jest bez znaczenia dla wysokości uwzględnionego przez Sąd roszczenia.

Ponadto pozwany wskazał, że postępowanie o sygn. akt XV C 671/12 jest prawomocnie zakończone, a Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 26.09.2014 r. oddalił apelację od zapadłego rozstrzygnięcia. W sprawie niniejszej powódka nie przedstawiła prejudykatu w postaci orzeczenia o stwierdzeniu niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Ponadto zainicjowana sprawa zmierza ku podważeniu skuteczności prawomocnego wyroku. Nadto nie wykazano, by wyrok nosił cechę bezprawności i mógł stanowić zdarzenie szkodzące. Z jego analizy wynika wprost, że Sąd zasądził tę część kwoty wskazanej przez powoda, którą uznał za wykazaną. Sąd w uzasadnieniu sprecyzował, z jakich konkretnie faktur zasądził kwotę 35.500. Jednocześnie nie cofnięto powództwa w stosunku do tych faktur.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Przed Sądem Okręgowym w Gdańsku, XV Wydziałem Cywilnym toczyła się sprawa z powództwa R. P. przeciwko A. J. o zapłatę kwoty 78.612 zł z odsetkami z tytułu niewykonania przez pozwaną zawartej między stronami umowy o roboty budowlane (XV C 671/12). W tejże sprawie powód pismem z 11 lipca 2013 r. ograniczył żądanie pozwu do kwoty 65.660 zł

Sąd Okręgowy w Gdańsku, XV Wydział Cywilny w wyroku z dnia 6 listopada 2013 r. zasądził od pozwanej A. J. na rzecz powoda kwotę 35.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3.04.2011 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Ponadto w 55% obciążył powoda kosztami procesu, pozwaną z kolei w 45%. Szczegółowe wyliczenie kosztów Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu.

Apelacja od powyższego wyroku została oddalona wyrokiem z 26 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w sprawie XV C 671/12 ustalił m.in., że w dniu 1.08.2007 r. strony zawarły umowę o roboty budowlane. Termin zakończenia prac określono na dzień 30.11.2007 r. Prace miały się odbywać etapami, a odbiór każdego etapu następować miał w formie protokołu. Protokoły z kolei miały stanowić podstawę do wypłaty wynagrodzenia za dany etap. Umowa obejmowała łącznie XV etapów. Wynagrodzenie za poszczególne etapy wynosiło: I - 9.000 zł, II - 28.000 zł, III - 36.000 zł, IV - 49.000 zł, V - 46.500 zł, VI - 5.000 zł, VII - 47.000 zł, VIII - 64.800 zł, IX - 5.700 zł, X - 55.000 zł, XI - 64.000 zł, XII - 44.500 zł, XIII - 72.900 zł, XIV - 9.800 zł, XV - 2.300 zł - łącznie 540.000 zł. W dniu 27.11.2007 r. sporządzono protokół odbioru wykonanych prac, jednak nie wyszczególniono w nim kwot odpowiadających konkretnym pracom. W dniu 31.03.2009 r. powód wystawił fakturę Vat nr (...) na kwotę 21.400 zł. Faktury nie podpisał inwestor. Pozwana nie uregulowała z tej faktury kwoty 3.400 zł. W dniu 30.06.2009 r. powód wystawił fakturę Vat nr (...) r. na kwotę 32.100 zł oraz fakturę nr (...) opiewającą na kwotę 39.376 zł, na poczet której wpłacono kwotę 12.000 zł. W dniu 1.06.2009 r. kierownik budowy domu oświadczył, iż wykonano go zgodnie z wszelkimi wymaganiami. Prace elewacyjne rozpoczęto w listopadzie 2007 r. i zakończono w maju 2009 r. W dniu 3.06.2009 r. podwykonawca wystawił fakturę nr (...) na kwotę 1.952 zł, którą powód uregulował. Z powyższego tytułu A. J. nie rozliczyła się z nim. W piśmie z dnia 25.03.2011 r. R. P. wezwał A. J. do zapłaty kwoty 78.612 zł. W rozważaniach Sąd Okręgowy wskazał m.in., iż pozwana nie uiściła kwoty 3.400 zł z tytułu faktury (...) oraz kwoty 32.100 z faktury (...) i taką kwotę zasądził oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Postanowieniem z 14 kwietnia 2015 r. w sprawie XV C 671/12 Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda R. P. kwotę 1477,35 zł tytułem zwrotu opłat sądowych.

/dowód: pozew – akta XV C 671/12; pismo z 11.07.2013 r. – k. 18; wyrok z 6.11.2013 r. – k. 9-17; postanowienie z 14.04.2015 r. – k. 19/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie w zakresie niezbędnym do jej rozstrzygnięcia

Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, z których część miała charakter dokumentów urzędowych. Treść żadnego z dokumentów nie została zakwestionowana przez strony. Z tych też względów stały się one podstawą ustaleń faktycznych w sprawie.

Roszczenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka swoje żądanie opierała na twierdzeniu o wyrządzeniu jej szkody majątkowej na skutek wyroku wydanego w sprawie XV C 671/12 tut. Sądu Tak określona przez powódkę podstawa faktyczna uzasadniająca jej żądanie nakazuje zastosowanie w niniejszej sprawie przepis art. 417(1) § 2 kc. Zgodnie z tym przepisem jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

W przedmiotowej sprawie nie doszło do stwierdzenia niezgodności z prawem wyroku wydanego w sprawie XV C 671/12 ani też wyroku rozpoznającego apelację od wyroku sądu I instancji. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego (art. 424(1) kc i nast.) przewidują instytucję skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, w którym to trybie możliwe było ewentualnie uzyskanie orzeczenia stwierdzającego niezgodność z prawem wyroku wydanego w sprawie XV C 671/12. Podkreślić należy, że niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia co do zasady nie powinna być przedmiotem samodzielnych ustaleń sądu w procesie o naprawienie szkody. Sąd rozpoznający sprawę odszkodowawczą nie jest bowiem właściwy do indywidualnej oceny legalności konkretnego wyroku lub postanowienia stanowiącego źródło szkody. Jeżeli ustawa wiąże oznaczone skutki prawne z obowiązywaniem prawomocnego orzeczenia, a jednocześnie reguluje zasady i tryb jego wzruszenia z powodu niezgodności z prawem, to prawna skuteczność takich orzeczeń nie może być podważana (kwestionowana) bezpośrednio w każdym procesie odszkodowawczym, z pominięciem zasad i trybu postępowania zastrzeżonego do kontroli prawomocnych orzeczeń. Dlatego też odpowiedzialność władzy publicznej za szkodę wyrządzoną wydaniem niezgodnego z prawem orzeczenia wymaga tzw. prejudykatu (zob. wyr. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 14.12.2012 r., V ACA 576/12, Legalis). W przedmiotowej sprawie Sąd nie mógł więc samodzielnie ustalić, iż wydając wyrok w sprawie XV C 671/12 wyrządzono powódce szkodę na skutek niezgodności z prawem tego orzeczenia. Brak prejudykatu w tym zakresie skutkowało koniecznością oddalenia powództwa bez konieczności dokonywania dalszych ustaleń, czy też rozważań na temat zgodności z prawem wydanego wyroku.

Niezależnie od powyższego wskazać też należy, iż wyrok ze sprawy XV C 671/12 korzysta z przymiotu powagi rzeczy osądzonej i stanu związania nim innych podmiotów, w tym sądów. Uwzględnienie żądania powódki oznaczałoby w istocie podważenie prawidłowości rozstrzygnięcia w sprawie XV C 671/15, a to z kolei oznaczałoby naruszenie przepisów 365 kpc i 366 kpc.

Ponadto, zdaniem Sądu, nie można w przedmiotowej sprawie uznać, iż doszło do oczywistego i niebudzącego wątpliwości naruszenia przepisów, a tylko takie mogłyby stanowić podstawę odpowiedzialności na gruncie art. 417 k.c. W szczególności wbrew twierdzeniom powódki, Sąd nie zasądził roszczenia, które zostało uprzednio cofnięte. W przedmiotowej sprawie Sąd zasądził tylko taką kwotę, co do której istniały dowody, że jest należna. W zakresie tych kwot nie doszło do cofnięcia pozwu. Również rozstrzygając o kosztach postępowania, Sąd w sprawie XV C 671/12 w zakresie ograniczonego żądania potraktował powoda jako przegrywającego spór.

Mając na uwadze powyższe Sąd na mocy wskazanych powyżej przepisów orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c., 99 k.p.c. 108 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Na koszty poniesione przez pozwanego składały się koszty zastępstwa procesowego – 4800 zł (§ 2 pkt 5, § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu.